

Pædagogisk læreplan for Blokhusvejens Børnehave 2025

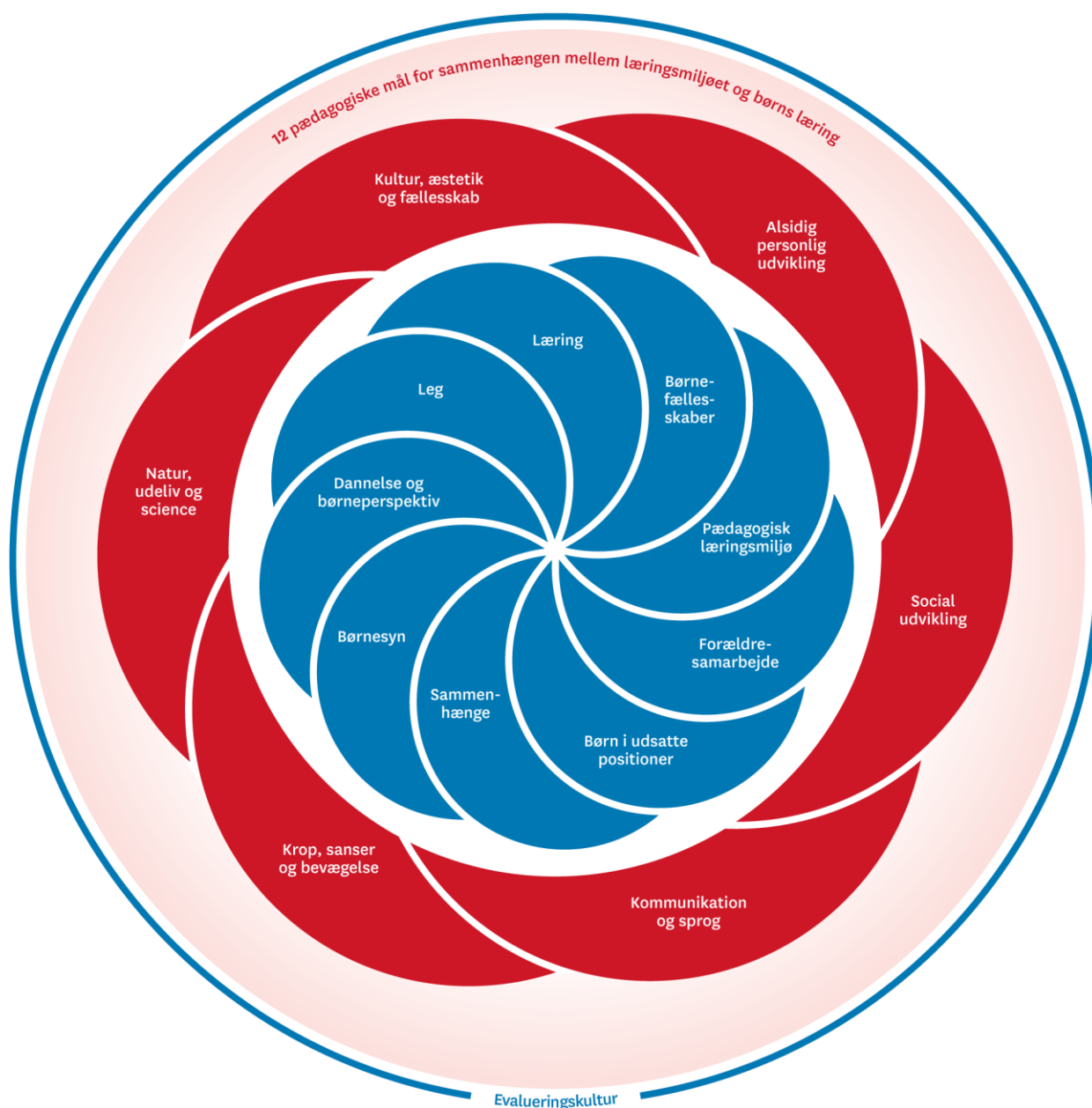

Fokus på Faglighed og Hjerte

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i

publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan. Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er vi?

Her beskriver vi kort vores stamoplysninger, pædagogiske profil og lokale forhold. Det kan for eksempel være børnegruppens sammensætning og forskellige forudsætninger, de fysiske rammer, geografisk placering og andre ting, der har betydning for vores pædagogiske arbejde.

Blokhusvejens Børnehave er en del af område Jetsmark/Fjerritslev/Aabybro Vest og ligger i udkanten af Pandrup by. Børnehaven er normeret til 60 børn i alderen 2,11 til 6 år.

Børnene er inddelt i 3 delvist aldersopdelte børnegrupper, de ældste børn går på Bamsestuen og de yngste- og mellemgruppebørnene går på Kylling- og Ælling stuen.

Vores tilgang til det pædagogiske arbejde er fokus på **Faglighed og Hjerte** som er kendetegnende for vores DNA, både i forhold til det enkelte barn og i forældresamarbejdet. Vi ser mangfoldighed og forskelligheder som en styrke, i forhold til alle de fællesskaber barnet naturligt indgår i.

Vi er meget udendørs og benytter naturen til såvel science som fysisk udfoldelse.

Legepladsen med meget græs, kuperet terræn, masser af træer og buske suppleret med forskellige legeredskaber

Vi vægter et læringsmiljø, der stimulerer alle sanser og tilgodeser børnenes almene trivsel, udvikling, læring og dannelse.

Vi har en forældrebetalt frokostordning som inkluderer alle dagens måltider. Vi har plantekasser, hvor børnene er med, til at så og høste råvarer som supplement til vores måltider.

Pædagogisk grundlag

"Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag."

"Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark."

"De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv."

"Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud."

"Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Først forholder I jer til de fem elementer:

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber.

I kan beskrive elementerne samlet eller hver for sig.

De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge loven fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan. Disse elementer forholder I jer til lidt senere.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Børnesyn

Når barnet starter hos os, er vores vigtigste fokus, at barnet opnår en grundlæggende tillid og tryghed til os voksne.

Vi møder barnet med omsorg, anerkendelse og vi arbejder på at opbygge en tæt relation imellem barnet og os voksne. Tilliden imellem forældrene og os voksne i børnehaven er vigtig, da denne tillid har smittende effekt på, at barnet føler sig tryk ved at blive afleveret i børnehaven.

Vi ved **at barnet gør det godt når det kan** - og at det er os voksne der har ansvaret for at relationen lykkes imellem barnet og den voksne. Derfor arbejder vi reflekteret med vores pædagogiske tilgang til det enkelte barn - og også til vores pædagogiske rammer og miljø, for bedst muligt at understøtte det enkelte barns trivsel, dannelse, udvikling og læring.

Vi arbejder ud fra barnets nærmeste udviklingszone, ved at give passende udfordringer, og støtter når det er svært. Udvikling og læring hænger sammen, læring sker over tid, og alle børn udvikler sig, men i forskelligt tempo.

Det er vigtigt at barnet, ved at øve sig, oplever mestring - "jeg kan" og føler at det lykkedes. Barnet opnår herved selvtillid, selvværd - og deres "gå på mod" til at klare nye udfordringer styrkes.

Vi ser mangfoldighed og forskellighed som en styrke - og vi ser hvert barn som unikt. Barnets deltagelse i - og bidrag til børnefællesskabet er vigtigt og betydningsfuldt, og understøtter det enkelte barns selvforståelse og udvikling af personlige og sociale kompetencer. Det er vigtigt at barnet føler sig værdifuld for fællesskabet og vi støtter barnet i at udvide sine relationer i børnefællesskabet - vigtigst er det, at alle børn har mindst en ven i børnehaven.

I vores samspil med børnene, øver vi os i at se og forstå barnets perspektiv – hvor vi i hverdagen forsøger at prioritere tid til langsommelighed og nærvær – hvilket ofte giver en dybere forståelse for barnets handling og hvad der er på spil.

Overordnet har vi de seneste 2 år arbejdet med vores fælles børnesyn – både på fællesmøder i distriktet og også på møder og pædagogiske dage her i børnehaven. Denne proces har været udviklende for vores pædagogiske praksis. I processen har vi stillet skarpt på vaner, rutiner og hvordan vi hver især og fælles, forstår barnets intention og handling ud fra barnets perspektiv, hvilket er udviklende for vores praksis og samspil med barnet.

Pædagogisk læringsmiljø

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Vi "står på tæer" og bestræber os på at være fokuseret, når vi er i samspil med børnene. Dette betyder, at vi voksne er opmærksomme på, at vi ikke forstyrrer hinanden, når der foregår aktiviteter eller dialoger imellem børn og voksne. Dette har stor betydning for vores pædagogiske læringsmiljø, idet vi på denne måde målretter vores opmærksomhed på børnene.

Vi er bevidste om spejlingens betydning og vigtigheden af, at være gode rollemodeller for børnene. Vi er hver især vores eget og hinandens bedste "redskaber" i forhold til kvaliteten af vores pædagogiske læringsmiljø.

Vores fysiske pædagogiske læringsmiljø indrettes ud fra den aktuelle børnegruppens behov, ved at justere indretningen og mulighed for de lege aktiviteter der rør sig i børnegruppen. F.eks. indretter vi vores små rum, alt efter om der er behov for bil-rum, puderum, dukkerum, piratrum osv.

Vi er opmærksomme på at veksle imellem børne – og voksen initierede aktiviteter. F.eks. ved at inddrage barnets perspektiv "hvad rør der sig" - hvad er børnene optaget af osv. I aktiviteterne og leg, har vi fokus på hvornår vi skal gå forrest, bagerst og ved siden af barnet/børnene, alt efter hvad barnets nærmeste udviklingszone kalder på.

Vi har opmærksomhed på at – og arbejder med at højne kvaliteten og læringsmiljøet i dagens overgange - og rutinesituationer – med særligt blik på middag og over middag situationen. Vi har løbende fokuspunkter fra vores lærerplan til refleksion på vores P-møde og pædagogiske dage.

Det er vigtigt for os, at få øje på vores eventuelle blinde vinkler i vores pædagogiske læringsmiljø. Derfor inviterer vi PPR og forældrebestyrelse til, ud fra deres perspektiver, at reflektere sammen med os, i forhold til hvad de ser, når de kommer i institutionen. Dette styrker vores faglighed og vores italesættelse af hvorfor vi gør som vi gør – og også at vi gør det som vi siger vi gør.

Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Vi lægger stor vægt på forældresamarbejdet, at forældrene er trygge ved at aflevere deres barn til os - og at vi oparbejder en gensidig tillid. Det er vigtigt at forældrene føler de kan komme til os med både småt og stort omkring deres barn eller vores samarbejde. Vi værdsætter den mangfoldighed som forældregruppen repræsenterer, og vi lytter altid til forældrenes perspektiv. Dette samarbejde er en forudsætning for barnets og børnegruppens trivsel, læring og giver os gode betingelser for at udføre en god pædagogisk praksis med børnene, og en professionel vejledning til forældrene.

Ud over fastlagte samtaler; som opstartsmøde, opfølgning på opstart, og samtaler om skolestart, prioriterer vi at afholde møde med den enkelte forældre, når der er behov. Det kan f.eks. være at forældrene har brug for sparring eller at vi fagligt har brug for at drøfte omstændigheder omkring barnet. Under disse samtaler aftales eventuelt fælles fokus omkring barnet.

Samarbejdet med forældrebestyrelsen er vigtigt. Forældrebestyrelsen har drøftelser og refleksioner som kvalificerer beslutningstagen, og forældrerepræsentanterne er talerør for den samlede forældregruppe – og kan her bringe relevant information videre til bestyrelsen, så vi kan have fingeren på pulsen og tage hånd om hvad der måtte røre sig, alt sammen til gavn for institutionens bedste.

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Et barn er i udsat position, når der er bekymring for barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Der kan være forskellige grunde til at et barn er i en udsat position. Det kan være en bestemt periode i barnets liv, hvor der kan opstå en krise i hjemmet f.eks. forældrenes skilsmisse eller dødsfald, som gør barnet særligt sårbart. Det kan også være på grund af en fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse- eller det kan være når et barn i en længere periode er udelukkes fra børnefællesskabet.

Når vi oplever at et barn er i en udsat position, udvider vi forældresamarbejdet i form af forældre-samtaler og evt. netværksmøder med andre relevante fagpersoner: PPR, sundhedshuset, anonym rådgivning og Familierådgivningen. De voksne, der kender barnet bedst, sparrer indbyrdes med hinanden og giver hinanden feedback. Vi kan, når vi skønner at der er behov for det, i samarbejde med jer forældre, indstille barnet til visitationsudvalget, hvor der kan bevilges ekstra ressourcer til vores praksis omkring barnet.

Først og fremmest er det vigtigt, at vi møder børnene og justerer vores praksis ud fra hvor børnene er. Vi er ekstra opmærksomme på at knytte an til børnene og sikrer at der er en god og tryk relation til den voksne.

Vi arbejder på - og står på tæer for, at ingen børn marginaliseres - og at alle børnene oplever at de er en del af børnefællesskabet. Vi imødekommer barnet, og anerkender deres særlige behov. Vi lyser på det positive og barnets kompetencer, og vi vægter at alle børn udvikler tolerance til at rumme, at vi er forskellige - og at alle børn, kan noget forskelligt som har betydning og værdi for fællesskabet.

Vi forsøger at justere vores generelle praksis og struktur på en måde så alle børn omfavnes – allerede først er vi nærværende, vi har stille -rum, vi går fra i små grupper, barnet har mulighed for en pause fra børnefællesskabet, vi inddrager hver en krog i institutionen hvis det er nødvendigt, vi benytter timetimer og piktogrammer, stilletid - alene eller sammen med den voksne.

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Det sidste år i børnehaven samles de ældste børn på Bamsestuen. Her tilrettelægger vi - og skærper vores læringsmiljø, med særligt fokus på barnets udvikling af de kompetencer, der styrker skoleparathed - Nu, endnu mere fokuseret en tidligere.

Det skærpede læringsmiljø understøtter, børnenes udvikling og læring, f.eks.: selvhjælpenhed og tro på egne evner, at gøre sig umage, at turde møde nye udfordringer, fordybelse og være vedholdenhed, at tage initiativ til at indgå i leg og relationer.

På Bamsestuen arbejder vi med koncepterne Cirkus Total som understøtter børnenes forskellige læringsstile og ”Fri for Mobbe-ri”, hvor der bl.a. er fokus på følelser, fællesskab, venskaber og konfliktløsning.

I samarbejde med skolen har vi lavet et årshjul, med vigtige pejlemærker og konkrete aktiviteter, som understøtter vores samarbejde for at skabe sammenhæng mellem børnehave og skolen. Dette evalueres 1 gang om året.

Inden skolestart er der aftalt forskellige besøg. Børnehaven besøger skolen og skolepædagogerne besøger børnehaven. Dette for at skabe kendskab til hinanden og tryghed for det enkelte barn.

Udover de obligatoriske brobygnings-besøg, planlægger vi ture til Jetsmark Skolecenter, med henblik at give børnene størst mulig tryghed og kendskab til deres skole.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Vi ser det som en del af barnets dannelse at kende til sit nærområde at opleve og gå på opdagelse, i de muligheder nærområdet byder på.

Vi samarbejder med det lokale bibliotek. Her låner vi bøger og deltager i deres kulturtilbud, f.eks. musik og drama. Biblioteket yder ligeledes den service at bringe og hente bøger direkte i børnehaven 1 gang om måneden. På biblioteket deltager vi i arrangementer med andre institutioner, f.eks. når musikskolen inviterer til event.

Vi benytter Jetsmark Hallen til gymnastik for mellem gruppebørnene.

Vi deltager i julegudstjeneste i Jetsmark kirke.

Hvert år i december har vi besøg af den lokale julemand, som kommer og danser om juletræet med os.

Til højtider jul og påske, kommer der ofte forespørgsel fra den lokale handelsstandsforening om børnene vil bidrage med pynt til byen. Vi laver heks til byens Sct. hans bål.

Vi ser film i den lokale biograf.

Vi besøger plejehjemmet to gange årligt, hvor vi går Lucia. Til fastelavn slår vi katten af tønden, synger fastelavns sang og hygger sammen med plejehjemmets beboere.

Vi samarbejder med Jetsmark skole ved besøg, der ligger ud over den obligatoriske brobygning.

Vi samarbejder med Børnehuset Bugten i forbindelse med brobygning til skolen – vi mødes på lagerpladserne m.m.

Vi aftaler brobygnings besøg med dagpleje og de private vuggestuer.

Udflugter i nærområdet er en skattet aktivitet. Vi tager til skoven i Hune og benytter os af de faciliteter der er i Pandrup by, f.eks. anlægget.

På vores gåture ser vi på huse, og materialer, hvor mange mon bor i huset - og nogle gange kommer vi forbi der hvor et af vores børn bor.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

"Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal indtages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hos os bliver barnet afleveret, ved at barn og forældre ringer på vores dørklokke. Den af os der har "døren" åbner og tager imod. Det giver en rolig start for barnet, der er klar til at sige farvel og til at give et kram til forælderen og et goddag, til den af os der tager imod. Barnet og den voksne går sammen ind i garderoben, hvor der er tid til snak og barnet får sig tøj af, og alt efter hvad barnet har behov for - bliver det fulgt ind eller går selv ind til de børn og voksne der allerede er kommet.

Vi arbejder kontinuerligt på at udvikle vores fysiske børnemiljø – både på stuerne og i fællesarealerne. Ud fra hvad den aktuelle børnegruppe kalder på, ændrer vi løbende på typen af legestationer. F.eks. Kan bilrummet blive til pudrum eller køkken/dukkeum. Det er vores fokus børnene ikke alene har plads til leg og fordybelse, men også har mulighed for at trække sig fra det store børnefællesskab, når der er behov for det.

For at understøtte mulighederne for børnenes fordybelse i legen bruger vi afskærmning og rumdelere, for på den måde at lave rum i rummet.

Vores garderobe kan være presset, hvis alle børn er der samtidigt. Derfor forsøger vi, at der max er 5 børn fra hver gruppe samtidig. De børn der har brug for det, får en garderobe placering der er mest muligt skærmet.

Alle stuer benytter sig af piktogrammer, der viser dagens struktur. Enkelte børn har deres egen lille bog med piktogrammer, og vi benytter os af timetimer, til at anskueliggøre stilletiderne i forbindelse med vores måltider.

Udenfor er der højt til loftet – det er her de vilde lege kan foregå. Her er der rig mulighed for at "lege uset" imellem træer og krat. Vores legeplads er indrettet med tanke på at understøtte barnets motoriske udvikling og fysiske udfoldelse.

Det psykiske børnemiljø har vores opmærksomhed - og er en forudsætning for barnets trivsel. Her er børnenes indbyrdes samspil og samspillet imellem barn og voksen en forudsætning. Vi gør os umage for at forstå barnets perspektiv og at være gode rollemodeller i forhold til respekt og tolerance i forhold til forskelligheder.

Generelt fordeler vi voksne os efter hvor børnene er, vi arbejder bevidst med at børnene er vores omdrejningspunkt - og at der ikke foregår "snak" hen over hovederne på børnene.

De seks læreplanstemaer

"Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

"Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer

Barnets alsidige personlige udvikling styrkes igennem de øvrige udviklingsområder. I vores pædagogiske praksis understøtter vi det enkelte barns mulighed for at udvikle hele sit potentiale. Vi møder barnet med anerkendelse, og vi guider og viser vejen - ved at gå forrest, bagerst og ved siden af, alt efter barnets behov og hvilken pædagogisk kontekst barnet eller børnegruppen er i. Målet er at barnet opnår livsduelighed igennem de erfaringer, aktiviteter, udfordringer fællesskaber og relationer som barnet indgår i.

Vi er opmærksomme på at inddrage barnets / børnegruppens perspektiv, igennem leg og aktiviteter.

Vi bestræber os på, at barnet udvikler kompetence til at fordybe sig og gøre sig umage - men også en robusthed til, at alt ikke behøver at være perfekt eller til at indgå et kompromis – at gøre sit bedste er rigtig godt.

Barnet anerkendes for hvem det er, og vi lægger vægt på, at der er forskellige måder at anskue verden på. Nogle børn lærer at lytte og give plads til andre - og erfare at det ikke altid drejer sig om at have ret – men at lytte til den andens perspektiv. Andre børn støttes i at være vedholdende og indtage sin plads i fællesskabet.

Vi respekterer og anerkender barnets følelser, hvad enten barnet er ked af det, vred, skuffet, glad eller hvilken følelse der er i spil. Vi hjælper med at oversætte kropssproget, ved at sætte ord på hvis det er svært – det styrker barnets selvfølelse at blive forstået.

Barnet skal udvikle en kompetence til at vælge, ud fra de utallige valgmuligheder der er - og skal også kunne rumme at "gå glip" og /eller at stå ved det valg der er taget. Her ser vi også forældre-samarbejdet som vigtigt, idet forældrene kan støtte barnet i tilvalg og fravalg - og i at rumme at "gå glip" uden at hele verden vælter.

Social udvikling

"Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer

Barnets sociale udvikling, er et vigtigt omdrejningspunkt for vores pædagogik. At barnet udvikler empati igennem samspil med andre, lærer at mestre turtagning, udvikler forståelse og øver sig i at se andres perspektiv, er alt sammen vigtige sociale kompetencer ind i et fællesskab.

Aktiviteterne i vores pædagogiske hverdag, er en mangfoldig øvebane for barnet. Vi skaber igennem vores daglige struktur, situationer hvor barnet kan øve sig; Rutine-situationer, den voksne – og børne initierede leg, målrettede pædagogiske aktiviteter, som spil og kreativitet og turtagning - alt sammen vigtige læringsrum for barnet.

Hvordan barnet trives, og føler sig socialt accepteret har betydning for, hvilket overskud barnet har, til at indgå positivt i samværet med de andre børn og voksne. Derfor har vi altid en ekstra opmærksomhed på børn, der er i risiko for at blive marginaliseret i fællesskabet. Vi agerer rollemodeller og vi møder barnet med positive forventninger, hvor vi udviser rummelighed i mødet med barnet, også når noget er svært. Vi inddrager forældrene, hvor vi i fællesskab ser på barnets hverdag hjemme og i børnehaven – og samarbejder om at skabe de bedst mulige rammer for barnets udvikling.

Til måltiderne sidder børnene på faste pladser, hvem der sidder hvor, er bevidst planlagt ud fra at styrke og udvide børnenes relationer. Her er der også øje for, når et barn har brug for at sidde i nærheden af den voksne, for at styrke barnets kompetence ind i fællesskabet.

Vores mål er, at alle børn oplever at indgå i - og at være betydningsfulde, for fællesskaber - og at alle børn føler sig inkluderet - og oplever at blive tilvalgt af andre børn. Dette tilvalg kommer ikke altid af sig selv, og her er det derfor den voksnes vigtige rolle, at sætte en ramme/leg op omkring det barn som ikke bliver tilvalgt, hvor netop det barn bliver interessant for de andre børn.

Legen er betydningsfuld for udviklingen af barnets sociale kompetencer. Legen er aldrig helt "fri", børnene skal have rum til at føle sig usete... men med den voksnes evne til at gøre sig usynlig og alligevel være opmærksom på legen- og her, en vurdering af, om der er behov for voksen deltagelse.

I legen udvikles der relationer og mestring til at indgå i fællesskaber og relationer på tværs af alder og de etablerede børnegrupper. I rollelegen forhandles der om positioner og hierarkier. I legen med det fælles tredje, hvor børnene deler om legetøjet, øves der mestring i turtagning, børnene udvikler her kompetence til empati og forståelse for andres ønsker og behov.

Børnene øver sig og støttes i at tage initiativer i legen, hvor den voksne støtter op, når det bliver svært og børnene har brug for hjælp, f.eks. til at se hinandens perspektiv.

Vores daglige samlinger har fokus på børnefællesskabet - at alle børn bliver hørt og taget alvorligt. Det er ok at være forskellig og have forskellige opfattelser og måder at gøre tingene på. I samlingen er der fokus på at give barnet en stemme i fællesskabet, en stemme som respekteres og lyttes til og børnene lærer at anerkende andre børn og voksne f.eks. ved en snak om følelser, det kan være ud fra en konkret situation eller ud fra Fri for Mobberi.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Vi har fokus på at understøtte, et sprogligt stimulerende miljø, hvor barnet kan udvikle sine kommunikative - og sproglige kompetencer. Her har vi øje for, at vi voksne skal være gode rollemodeller i forhold til børnene – at vi i samtale med børnene, indskrænker eller udvider sætningerne, alt efter hvilket barn vi tilgodeser.

Den sproglige stimulering, foregår igennem hele barnets dag i børnehaven – igennem nærvær og målrettede aktiviteter omkring det enkelte barn eller børnegruppen, igennem dialoger, igennem legen.

Vores måltider er en ramme for samtale, og her er fokus at alle børn ved bordet inviteres og motiveres til at fortælle, samtidig med at de børn der har meget på hjerte motiveres til at lytte og give plads til de andre børn.

I vores daglige samling foregår der forskellige sproglige aktiviteter, vi læser bøger, vi leger med ord og begreber, rim og remser, synge, sanglege med fagter som understøtter sangen og meget andet. Ud fra barnets nærmeste sproglige NUZO, er det den voksnes rolle at skabe aktiviteter der udvider barnets sproglige kompetencer.

Vi synger i vores samlinger - og vi har for de yngste børn et årligt musikforløb i samarbejde med musikskolen.

Når barnet er ca. 3,4 til 3,6 år udarbejder vi sprogscreening sammen med barnet. Sprogscreeningen indgår i en samtale med forældrene, som en opfølgning på barnets start i børnehaven. Viser der sig en bekymring vedr. barnets sproglige udvikling, inddrages vores talepædagog fra PPR.

Når der starter et tosproget barn i børnehaven, opstartes der et DSA-forløb, hvor der er ekstra fokus på aktiviteter og handleplan i forhold til barnets sproglige udvikling,

Krop, sanser og bevægelse

"Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen".

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Institutionens fysiske rammer og aktiviteter er indrettet, så alle børn udfordres – i indendørs aktiviteter og ude på legepladsen. Vores store legeplads, har forskellige legerum. Buske og træer omkranser hele legepladsen – et af børnene elsket legerum, hvor de kan klatre i træer, lave huler med mere. Bakken midt på legepladsen bliver brugt til mange forskellige aktiviteter, f.eks. udkigspost, børnene løber og triller ned af bakken. Vi har en lang flisebelagt cykelbane hvor der kan køres stærkt - som måske giver et lille sug i maven.

Legepladsen har gode muligheder for at børnene kan eksperimentere med at bevæge sig på forskellige underlag, såsom sand, græs, hårdt og blødt. Desuden er legepladsen meget kuperet.

Vi har højbede og en lille køkkenhave, samt frugtbuske, alt sammen noget der styrker vores sanser - vi hører, smager, føler, dufter og ser.

Vi synger og snakker om kroppen. Børnene tilskyndes til at indgå i bevægelsesaktiviteter og leg i fællesskabet med andre børn og os voksne. Sanglege, bevægelseslege og andre motoriske aktiviteter, sker både ude såvel som inde. Finmotoriske aktiviteter implementeres i vores dagligdag og i projekter.

Ældste gruppen arbejder med ” fri for mobberi ” hvor børnene bl.a. lærer om egen kropsbevidsthed og får en fornemmelse/ respekt for andres personlige grænser, f.eks. børnemassage og ved at vi italesætter børnenes følelser, i relevante sammenhænge.

Når et barn er udfordret sansemotorisk, og vores viden ikke er tilstrækkelig, har vi mulighed for, i samarbejde med forældrene, at kontakte børneterapeuterne i sundhedshuset, som hjælper med at understøtte barnet (sanse) motoriske udvikling.

Vi benytter Jetsmarkhallen fra efterår til forår til glæde for mellemgruppebørnene.

Når børnehavens ældste gruppe er på brobygningsbesøg på Jetsmark skolecenter, øves der i at børnene kan gå en længere strækning- i starten går de den ene vej til skolecenteret, lige inden opstart i 0 klasse er børnene blevet så robuste at de kan udholde at gå både frem og tilbage til børnehaven.

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer

Natur og udeliv er en stor del af barnets dagligdag i vores børnehave. Vi er ude i al slags vejr, hvor vi hopper i vandpytter, bygger en snemand - eller ser sne smelte til vand. Vi leger med mudder og bliver beskidte og hænderne bliver rene igen, når vi vasker dem. Vi ligger i hængekøjerne og kigger op i trækronerne og skyerne, hvor vi snakker om hvad vi kan se - og vi bruger vores fantasi - hvad skyerne kan forestille?

Vores plantekasser og lille urtehave bliver flittigt studeret – nogle gange har nysgerrigheden været så stor, at de fleste jordbær og gulerødder er blevet smagt til, så der kun er få tilbage til de fælles måltider.

Vores lukkede ”terrasse” bruger vi som vækstrum og groningen af tomater og agurker følges nøje.

Vores legeplads indbyder til at gå på opdagelse. Den tætte bevoksning af træer og krat omkring legepladsen og de små ”øer” med bevoksning inde på legepladsen, er skattede findesteder – her er der krible krable dyr; biller, myrer, regnorm, fugle og meget mere. Vi iagttager og nærstuderer kryb og kravl med vores dyreglas og vi fanger måske en sommerfugl med vores sommerfuglenet.

Vi er nysgerrige sammen med børnene; vi finder mælkebøtter, hvor næsen farves gul når vi dufter til den, og stænglen krøller sammen, når den kommer i vand. Vi ser vintergækkerne blive blå, når

der er blå frugtfarve i vandet. Vi laver bål mad, hvor optænding og vedligeholdelse af ilden følges nøje og børnene opdager at vand kan slukke ilden.

Natur, udeliv og science har et stort fokus af året rundt – allermest på vores legeplads, men også på ture af huset til skov og strand. Vi arbejder med naturprojekter og har igennem mange år fået tildelt det grønne flag

Vi snakker om vejr, vind og årstidernes skiften – hvilket tøj skal vi have på? Når det regner eller når solen skinner.

Kultur, æstetik og fællesskab

"Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Barnets dag i børnehaven foregår i et fællesskab med andre børn og med de voksne. Der er små og store fællesskaber. Der er fællesskaber med børn og voksne på barnets primær stue - og der er fællesskaber, der dannes på tværs af alle børnegrupper. Det er i fællesskabet og samspillet med andre, barnet udvikler sine personlige og sociale kompetencer - at forstå sig selv – hvem er jeg?

Vi snakker om forskellighed, vi ser forskellig ud, vi kan noget forskelligt, vi kan lide noget forskelligt, vi gør noget forskelligt og meget mere – I vores pædagogik har vi stort fokus på at anerkende forskelligheder. Ældste- gruppen arbejder med "fri for mobberi" som understøtter udviklingen af barnets accept af forskelligheder.

I dagligdagen foregår der ofte kreative aktiviteter f.eks. vi maler, klipper, syr, bygger sandslotte og meget mere.

Periodevis arbejder vi med forskellige projekter, f.eks. Arkitektur hvor vi arbejder med form, farve, sang og musik med musikskolen. Tre gange om året er mellemgruppe – og ældste børnene i Vendsyssel Teater, lave "strandkunst" ud af strandskaller m.m. vi har fundet på stranden.

Vi har bøger let tilgængelige for børnene, hvor de spontant kan vælge en bog og fordybe

sig heri, enten på egen hånd eller i mindre grupper med eller uden en voksen. Vi har et samarbejde med biblioteket, hvor vi hver måned låner nye bøger – her har vi også mulighed for at låne bøger der understøtter de emner vi har fokus på.

Vi introducerer og skaber en dialog med børnene omkring forskellige kulturelle normer, værdier og traditioner. Det gør vi igennem hele året, hvor der foregår aktiviteter f.eks. jul, fastelavn, fødselsdage osv. Vi pynter op, laver julegaver, tager til julegudstjeneste, bager pebernødder, laver fastelavn pynt, afholder bedsteforældre dag med Påskeklip, vi holder samt Sankt Hans og laver heks til borgerforeningens bål i anlægget.

Vi taler med børnene om, at vi kan tro på noget forskelligt. I forhold til anerkendelse af andre kulturer og måder at tænke på, snakker vi for f.eks.om, at det ikke er alle der holder fødselsdag eller jul og så kan vi snakke om hvad de gør i stedet for.

Herud over har vi også børnehavens egne traditioner som sommerfest, arbejdsdage på legepladsen for forældrene, forældrekafe m.m.

Evalueringskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Her kan I kort beskrive jeres arbejde med at etablere en evalueringskultur som en del af det daglige pædagogiske arbejde. I kan fx beskrive, hvordan I arbejder systematisk med evaluering, om I arbejder med særlige metoder, om I arbejder eksperimenterende eller undersøgende med et særligt fokus, samt hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter og reflekterer over jeres pædagogiske praksis mv.

Evalueringer er en naturlig del af vores pædagogiske praksis, både i dagligdagen og mere målrettet på vores personalemøder, og pædagogiske dage. På personalemøderne er evaluering kontinuerligt et punkt på dagsordenen – vi har haft særligt fokus på rutinesituationer og overgange. Især ved nye rutiner og aftaler er det vigtigt med gentagne opfølgninger, for at det nye tiltag bliver til en ny rutine- derfor følger vi op kontinuerligt.

Vi er undersøgende på vores praksis, ved at inddrage perspektiver fra PPR, forældre, forældrebestyrelse m.m. F.eks. har vores PPR observeret os i vores praksis, givet tilbagemelding, som vi har reflekteret over og efterfølgende fælles dialog. Vi oplever at "de blikke" vi får udefra er givtige – både styrkende og udviklende, for at vi får øje på vores blinde pletter som en vigtig del af evalueringen og hermed også givtig for udviklingen af vores praksis.

Tilbagemeldinger på vores årlige tilsyn benytter vi også i vores evaluering på P-møder - og sætter spot på de vejledninger vi her får, til udvikling af fremadrettet pædagogiske praksis.

Vi inddrager forældrebestyrelsen til at komme med deres perspektiver på hvad de ser og oplever i børnehaven. F.eks. har det kvalificeret afhentningssituationerne – hvor vi nu har skærmet garderoben, så de enkelte forældre har ro til at hente deres barn.

Vi efterspørger specifikke tilbagemeldinger fra forældrene, f.eks. hvordan det opleves at aflevere sit barn ved døren, tilbagemelding på forældremøder osv. – den viden vi får her, tager vi med når vi evaluerer og planlægger fremadrettet.

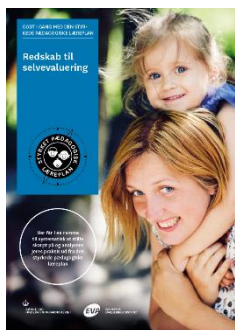
Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Her kan I fx kort beskrive, hvordan evaluering af læreplanen kan ses i forhold til jeres evalueringskultur i hverdagen.

Vi har evalueret vores styrkede pædagogiske lærerplan på pædagogiske dage.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Film introducerer indholdet i og illustrerer hovedpointer fra publikationen *Den styrkede pædagogiske læreplan*.

Forskellige tematiske materialer dykker ned i viden om et tema og giver inspiration til dialog og handling. Her er bl.a. materialer om evaluerende pædagogisk praksis, som understøtter en systematisk tilgang til det at evaluere.

Der offentliggøres løbende nye temaer.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

Pædagogisk læreplan

© 2019
Danmarks Evalueringsinstitut og
Børne- og Socialministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC